

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE NORGES FISKERIER 1968 NR. 6

VINTERSILDFISKET
1968

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1970

ÅRSBERETNING VEDKOMMENDE NORGES FISKERIER 1968 NR. 6

VINTERSILDFISKET
1968

FISKERIDIREKTØREN
BERGEN 1970

Forord

Beretningen om vintersildfisket 1968 er utarbeidet av sekretær I, Harald Jensen, Fiskeridirektoratet.

Til arbeidet med beretningen har vært nyttet materiale fra vintersildoppsynet nord for Stad, og materiale og opplysninger som Noregs Silde-salslag velvilligst har stillet til disposisjon.

Bergen, i april 1970.

Klaus Sunnanå

Per L. Mietle

Innhold

Tekst

	Side
Fiskets gang	7
Drivgarnsfisket	9
Settegarnsfisket	9
Snurpenotfisket	9
Trålfisket	14
Handbringelse og bruk av fangsten	14
Deltakingen i fisket	16
Forskjellig	18
Forlis	18
Sunnhetstilstanden — Ulykker	18
Utenlandske fiskere	18
Redskapstap og slitasje	18
Støtte til vintersildfisket 1968.	18
Vintersildoppsynet	18

Tabeller

1. Vintersild fisket med garn og trål. Mengde oppfisket i hver uke på de ulike felt	8
2. Vintersild fisket med snurpenot. Mengde oppfisket i hver uke på de ulike felt	11
3. Fangstmengde vintersild brakt i land i de ulike kommuner og fylker.	15
4. Settegarnslag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, redskaper, teknisk utstyr m.v. og mann	20
5. Snurpenotlag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, slepebåter, redskaper, teknisk utstyr m.v. og mann.	21
6. Trål-lag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, redskaper, teknisk utstyr m.v. og mann.	22
7. Hjelpelag innmeldt til oppsynet. Fordeling etter hovedfarkostens heimstedfylke av hovedfarkoster, lettbåter, teknisk utstyr m.v. og mann	23

Fiskets gang

Vintersildfisket 1968 ble en total skuffelse. Det ilandbrakte kvantum utgjorde i alt 275 390 hl vintersild — herav 224 967 hl storsild og 50 423 hl vårsild. Kvantumet er det minste som er ilandbrakt siden 1889.

Av avdelingsleder Finn Devolds »Rapport i forbindelse med vintersildinnsigene 1968« (Fiskets Gang nr. 16 1968) framgår bl.a. at F/F «G. O. Sars» i desember 1967 lokaliserte silda på de vanlige overvintringsområder aust for Island. Den 3. januar gikk F/F »Johan Hjort« fra Bergen for å gjenoppta kontakten med vintersilda. Fra rapporten gjengis avdelingsleder Finn Devolds konklusjon:

«Vintersilda fulgte noenlunde samme rute under sin gytevandring som i 1967. Stimene gikk dypere og langsommere enn tidligere år. I motsetning til tidligere holdt den seg i dypet både natt og dag. Stimene holdt seg også dypt da de passerte de nærmeste 100 mil ut for Egga. En vesentlig del av vandrestimene oppløstes i eller like utenfor Egga. Uheldige hydrografiske forhold langs land da silda søkte inn over kystbankene, bevirket at den stoppet betydelig lengre fra land enn tidligere observert.»

Foruten F/F «Johan Hjort» fulgte m/s «Havdrøn» sildeinnsiget.

Havforskernes prognoser foran vintersildfisket, et fangstkvantum på 4—5 mill. hl under forutsetning av gode vær- og fangstforhold, skapte ikke særlig store forventninger hos fiskerne. Stemningen blant fiskerne var heller nøktern og forberedelsene til fisket forsiktige.

Ifølge oppsynssjef Andr. L. Giskes rapport om vintersildfisket 1968 hersket det imidlertid før sesongen stor aktivitet på land for mottak av sild til bedre anvendelse. Eksportforholdene lå vel til rette, og kasse-lagrene var adskillig større enn i de foregående år, samtidig som det var anskaffet flere nye filetmaskiner.

Oppsynssjefen beretter at det på grunn av dårlige værforhold under hele sesongen var vanskelig å følge sildas gang. Den første storsildfangsten ble tatt den 8. februar. Fangsten var på 100 hl og ble tatt av en snurper 150 n. mil av Svinøy. Samme dag ble det tatt en snurpefangst på 350 hl i posisjon 62 grader og 50 minutter nord og 1 grad aust. De to nærmest følgende dager fulgte snurperne silda austover til 2—3

Tabell 1.

Vintersild fisket med garn og trål i 1968.

Fangstfelt	Fangstmengde i uken som endte den:								I alt
	10/2	17/2	24/2	2/3	9/3	16/3	23/3	30/3	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Aktivneset	—	—	46	—	—	—	—	—	46
Bøfølingen	—	—	—	—	—	56	—	—	56
Buagrunnen	—	—	—	—	—	49	—	—	49
Grippfeltet	—	—	—	—	—	179	—	—	179
Shetland	—	178	—	—	—	—	—	—	178
Storegga	—	—	—	—	—	—	—	19,5	19,5
I alt	—	178	46	—	—	284	—	19,5	527,5

grader like nord for 64 grader. Den 13. februar registrerte F/F «Johan Hjort» sild på 64 grader nord og 2 grader aust. Av meldingen gikk det fram at silda gikk sent mot land. Den 21. februar ble det meldt om sildeobservasjoner 125 n. mil nord-vest av Slettringen. Noen få fangster ble tatt dagen etter. Den 24. februar fant snurperne sild 50—70 n. mil nordvest av Slettringen, og en del gode fangster ble tatt. Trass i kuling lette endel snurpere etter silda mellom de verste bygene, og fant sild fra 7 n. mil av Halten og sørover i dyprenna til vest av Frøyabanken. Den 7. mars registrerte O/S «Heimdal» sild fra 3 n. mil nordvest av Griptarene til 10 n. mil av. Silda sto i en dybde fra 10 til 20 favner, men været umuliggjorde utror. Fra 7. mars er det rimelig å anta at silda var på vandring vestover. Et par dager hadde silda vært oppunder. Bøfølingen og fortsatte utenom Buagrunnen og videre vestover like til Eggakanten, hvor den til slutt forsvant som vanlig.

Sammenfattende kan en si at silda sto langt fra land og for det meste dypt i sjøen. Sildemengdene som søkte inn under kysten var meget små, og værforholdene var usedvanlig dårlige. Disse faktorer førte til et så feilslått vintersildfiske at det ligger nær å karakterisere det som katastrofalt dårlig.

Bortsett fra et fåtall sildetrålere besto flåten hovedsakelig av ringnotsnurpere, hjelpere og håvere. Endel av hjelperne sørfra hadde med settegarn. Deltakelsen var meget stor i begynnelsen av fisket, blant annet var så godt som hele snurpeflåten fra Nord-Norge til stede. Snurperne nordfra, og flere med dem, forlot imidlertid feltet da loddefisket tok til. En har i de senere år kunnet registrere en påtakelig økning i antall hjelpere og håvere. Lite regningssvarende driv- og settegarnsfiske gjennom flere år har ført til denne utvikling innen vintersildflåten, idet garnfarkostene i stor utstrekning har gått over til å drive hjelper- og håvervirksomhet.

Av det oppfiskede kvantum i 1968, i alt 275 450 hl vintersild, ble det med garn og trål tatt til sammen 508 hl storsild og 20 hl vårsild, mens det med snurp ble tatt 224 489 hl storsild og 50 433 hl vårsild. Resultatet totalt sett ble som foran nevnt 224 997 hl storsild og 50 453 hl vårsild.

Storsildsesongen gikk ut lørdag den 16. mars kl. 2400, og vårsildfisket varte til lørdag den 30. mars kl. 2400. Bortsett fra en slump på 20 hl ble det ikke tatt fangster etter den 23. mars.

Om fisket for de forskjellige redskapsklasser kan ellers berettes:

DRIVGARNSFISKET

Såvidt en kjenner til ble det ikke forsøkt fiske med drivgarn i 1968. Vintersildfiske med drivgarn kan betraktes som foreløpig opphørt. Hvorvidt det kan bli aktuelt med drivgarmsfiske i årene som kommer vil bare framtiden kunne gi svar på.

SETTEGARNSFISKET

Settegarmsfisket i 1968 ble totalt mislykket. Fisket sto på bare et fåtall dager i midten av mars, og ble drevet av et mindre antall båter i kombinasjon med snurpehjelping.

Tirsdag den 12. mars ble det observert sild på bunnen ved Bøfølingen. Et par settegarmsbåter gjorde prøvesett og fikk fangster på 12 og 20 hl, men måtte søke havn på grunn av uvær.

Fredag den 15. mars gjorde forsøksbåten prøvenattsett ved Bøfølingen med resultat 15 hl pr. sett. Dagsett tidlig på morgenen ga for 15 båter fangster på 4—8 hl pr. sett. Senere på dagen ble det svarte garn. Leting etter silda pågikk i to dager over Buagrunden—Fausken og utenfor Runde. Letingen ble resultatløs — silda var borte og båtene avsluttet fisket og dro hjem.

SNURPENOTFISKET

Oppfisket kvantum snurpenotsild utgjorde i alt 274 922 hl d.v.s. 99,8 prosent av det samlede ilandbrakte kvantum vintersild. I innledningen har en karakterisert vintersildfisket i 1968 som nærmest katastrofalt dårlig. Selv om så godt som hele det oppfiskede kvantum ble tatt av snurperne, gjelder karakteristikken i høy grad også for snurpenotfisket.

Ifølge innhentede opplysninger fra Noregs Sildesalslag deltok i alt 397 snurpere i fisket. Av disse hadde bare 175 fartøyer fangst. Det vil si at 56 prosent av snurperne var uten fangst i sesongen 1968. Da bare noen

få av snurperne hadde fangst på over 10 000 hl skulle det være berettiget å tale om et i økonomisk henseende totalt mislykket snurpenotfiske.

Oppsynsbetjent Alfred Myrvaagnes skriver i sin sluttrapport om vintersildfisket bl.a.:

«Snurpefisket begynte 130—150 n. mil N.V. av Runde, og fortsatte austover etterkvart som silda seig inn mot land til 100 n. mil N.V. av Runde. Det vart då ei uversperiode på vel ei veke, og i mellomtida hadde silda gått meir nordleg, so snurpefisket då tok seg oppatt mellom Haltenbanken og Frøyabanken, og vidare i området frå Halten i nord og sørover til Grip. Hovudtyngda av storsilda stod mest mellom Halten og Sula, og snurpefangstene vart mest tekne der i eit område 30 til 70 n. mil av land. Ved Grip og Bøfølingen var silda inn på 40 til 70 fv., men elles stod den djupt heilt ned til 200 famner. I gjytningstida seig den etterkvart sørover langs kysten, og der vart tekne snurpefangster i vestkanten av Buagrunnen i Onadjupet og Langgrunnsbanken, og sørover til (Radiodjupet) 20—30 n. mil N.V. av Runde. Silda stod i år helst djupt, var vill og vanskeleg å ta.»

En rivende utvikling har ført til at sildeflåten har en mobilitet og fangstkapasitet som aldri før. For bare 5—6 år tilbake, da snurperne fangstet med doryer og tradisjonelle snurpenøter, var snurpernes drift vesentlig basert på deltaking i vintersildfisket. Sildeflåten er senere blitt helt annerledes mobil. Fangstfeltene er derved blitt utvidet til Nordsjøen i sør, Shetland og Færøyene i vest og Island og Barentshavet i nord, og snurpenotfisket er blitt et helårsfiske.

Blant ringnotsnurperne som befant seg på vintersildfeltet i 1968 var flere av de nyeste og største med lasteevne på opptil 8 000 hl, utstyrt med de aller mest moderne og avanserte tekniske og elektroniske hjelpemidler og innhalingsutstyr. Tar en også i betraktning at ringnøtene har et omfang på opptil 400 favners lengde og 110 favners dybde, hvor blyet alene veier ca. 4 tonn, og at mange av farkostene også var utstyrt med kjøletanker, sildepumpe og sidepropeller, får en et begrep om hva som er satset i sildeflåten, og hvilken enorm fangstkapasitet den har.

Om snurpenotfisket fra dag til dag gjengis i delvis sammenfattet form følgende fra oppsynssjef Andr. L. Giskes rapport om vintersildfisket 1968:

8. februar. Endel snurpere stakk til havs fra Ålesund i håp om at silda ville lette seg til kvelden eller natten. 7—8 av de største båtene har vært på feltet noen dager, og en av dem hadde lettbåt på sjøen i går. Silda sto imidlertid for dypt. «Johan Hjort» registrerte i går 9 sildestimer i et smalt belte 62 grader og 30 minutter nord, omtrent på høyde med Svinøy—Runde. En av stimene sto i topp på 50 meters dyp. I dag er tatt en fangst på dette felt.

9. februar. Nordaustlig lett bris. Noen fangster på opptil 500 hl tatt

Tabell 2.

Vintersild fisket med snurpenot i 1968.

Fangstfelt	Fangstmengde i uken som endte den:								I alt
	10/2	17/2	24/2	2/3	9/3	16/3	23/3	30/3	
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Buagrunden .	340	—	—	—	—	13 569	—	—	13 909
Frøyabanken.	98	—	102 666	6 485	—	—	—	—	109 243
Grippfeltet ..	93	—	22 080	—	—	—	—	—	22 173
Haltenbanken	—	—	3 596	9 993	—	—	—	—	13 589
Langgrunns- banken ...	—	—	—	—	—	2 130	7 645	—	9 775
Onafeltet ...	—	—	—	—	—	14 213	26 370	—	40 583
Rundefeltet ..	—	—	—	—	—	12 928	15 114	—	28 042
Steinmaren ..	—	—	455	545	—	11 441	1 304	—	13 745
Sulahavet ...	—	—	783	1 022	—	—	—	—	1 805
Storneset ...	—	—	213	848	—	—	—	—	1 061
Storegga	—	—	426	—	—	—	—	—	426
Slettringen ..	—	—	1 778	—	—	—	—	—	1 778
Svartungane .	—	—	—	—	—	13 634	—	—	13 634
Storholmen .	—	—	—	—	—	3 500	—	—	3 500
Svinøyhavet .	1 659	—	—	—	—	—	—	—	1 659
I alt	2 190	—	131 991	18 893	—	71 415	50 433	—	274 922

på 63 grader og 20 min. nord på 0 graden. «Johan Hjort» melder om gode sildeforekomster på 0 graden mellom 63 og 64 grader nord. Stimene flytter seg lite og står dypt. Hovedinnsiget ventes inn på samme plass som i fjor.

10. februar. Vekslende bris med regnbyer. Noen småslumper, fra 20 til 50 hl ble tatt på 63 grader nord og 0 til 3 grader aust. Spredte forløpere av silda ble registrert inntil 100 n. mil nordvest av Runde.

12. februar. Sør og sørvestlig bris, økende til stiv kuling, landligge.

13. februar. Nordvest kuling med snøbyger. «Johan Hjort» melder om sild i hele området 64 grader nord og 0 til 2 grader aust, men uvær hindrer fisket.

14. februar. Sørvest stiv kuling — fram på dagen dreiende nordvestlig og økende til liten storm. «Johan Hjort» måtte sent i går kveld gå inn i Ramsøyfjorden på grunn av uværet. Før «Johan Hjort» søkte havn ble det meldt fra om at silda sto på 4 grader aust.

15. februar. Nordaustlig kuling med snøbyger. Sildeflåten ligger i havn.

16. februar. Nordvest full storm som fram på dagen minket til kuling. «Johan Hjort» gikk fra Halten til Vingleia uten å få noe på loddet.

«Havdrøn» gikk fra Ona fyr og ut Buadypet — ingen registrering. Ingen utseiling.

17. februar. Nordvestlig kuling og stor sjø — landligge.

19. februar. Nordvestlig senere vekslende bris, skyet oppholdsvær. «Johan Hjort» melder bra vær og betydelige mengder sild på 64 grader nord og 5 grader aust.

20. februar. Nordvestlig bris økende til liten kuling, snø og haglbyger. «Johan Hjort» finner bare tynt sildeslør på 64 grader og 30 minutter nord og 4 grader aust.

21. februar. Vekslende bris, lettskyet bra vær. Ingen positive silde-meldinger fra «Johan Hjort» og «Havdrøn».

22. februar. Vekslende bris, fram på dagen sørvestlig bris med enkelte snøbyger. Sildeflåten er ute og det er meldt om kasting på 64 grader nord og 3 til 4 grader aust med fangster opptil 2 000 hl.

23. februar. Sørvestlig kuling, spaknende ut på dagen. Endel kasting i går kveld, men bare noen få småfangster. «Havdrøn» melder om gode silderegisteringer i formiddag. Opptil 20 stimer registrert med silda i øverste lag på 40 favners dyp. Posisjon 64 grader og 3 min. nord og 6 grader til 6 grader og 30 min. aust. Dette er sild som har passert Egga og er kommet inn på grunnere vann. «Johan Hjort» hadde garn ute 15 til 20 n. mil nord av Storneset og fikk fra 1/2 til 2 hl pr. garn. Silda var av god kvalitet.

24. februar. Sørlig bris, enkelte lette snøbyger. »Havdrøn« melder om gode sildestimer på 64 grader og 15 min. nord og 5 til 6 grader aust. Flåten er i arbeid på dette området. 121 fangster på opptil 5 000 hl. dagsfangst 114 700 hl.

26. februar. Frisk bris med kulingbyger av sørvestlig retning. «Johan Hjort» har undersøkt feltet fra Orskjæra, Buagrunden, Svinøyfeltet og Aktivneset uten å finne sild. Sildeflåten har funnet silda igjen på 64 grader og 15 min. nord og 5 grader og 30 min. til 6 grader aust. Dårlig vær og mange utenlandske fartøyers garnlenker hindrer fisket.

27. februar. Sørvestlig frisk bris til liten kuling, mildt. «Johan Hjort» har registrert en stor sildestim på 64 grader og 15 min. nord og 6 grader og 15 min. aust, men dessverre ikke bruksvær for snurpeflåten.

28. februar. Sørvestlig liten kuling, stiv kuling til havs. Noen få snurpere har vært ute og det ble tatt 5 fangster fra 80 til 1 050 hl. Mange snurpere har sluttet av fisket og gått nordover på loddefisket.

29. februar. Sørvestlig kuling til havs. Sildeflåten har gått ut, men det er dårlig vær med høy sjø. «Johan Hjort» avslutter sildeleting for denne sesong.

1. mars. Nesten stille på land, men sørvest kuling til havs. Storparten av flåten er gått ut. Værforholdene er vanskelige og silda står dypt. 14 fangster tatt på Frøyabanken og 2 på Haltenbanken. Fangstene var fra 100 til 2 000 hl, til sammen 13 000 hl.

2. mars. Sørvest frisk bris til liten kuling. Flåten er ute. Noen fangster tatt nordvest av Frøyabanken. Fangstene var fra 25 til 1 700 hl. Lite sild er å se, og den er vanskelig å ta. «H. U. Sverdrup» har meldt om en sildestim 40 n. mil nordvest av Grip. «Havdrøn» har undersøkt området fra sørvest av Sklinnabanken, Haltenbanken og til Grip uten resultat.

4. mars. Sterk nordvest kuling med snø og sluddbyger. Landligge.

5. mars. Sørvest kuling, landligge.

6. mars. Nordvest liten storm, dreiende nordlig og avtagende ut på dagen. Landligge.

7. mars. Sørvest kuling, økende til liten storm. Landligge.

8. mars. Sørvest, dreiende nordvestlig. «Havdrøn» registrerte sild på Gripfeltet. Noen snurpere har vært ute, men ingen kasting.

9. mars. Nordvest kuling og snøbyger. «Havdrøn» hadde også i dag kontakt med silda på Gripfeltet, men dårlig vær hindret fisket.

11. mars. Avtagende nordlig kuling, snøbyger. «Johan Hjort» har meldt om sild ved Steinmaren med enkelte topper lenger inne. «Havdrøn» har registrert sildestimer nordvest av Grip. Ingen snurpefangster.

12. mars. Sørvestlig kuling, sterk til havs. «Havdrøn» har meldt om bra sildeforekomster 20 til 25 n. mil av Ona, men været hindret alt snurpefiske.

13. mars. Sørvest sterk kuling, dreiende nordvest og senere nordaust. Landligge.

14. mars. Nordvestlig kuling som spaknet utover dagen. Endel av sildeflåten har gått sørover til Nordsjøen. Det ble ikke meldt om kasting eller fangst på vintersildfeltene.

15. mars. Austlig bris, lettskyet vær. I dag snurping i området fra vest av Buagrunnen til Korallneset og Tongane. På disse felt ble det tatt 40 snurpefangster fra 200 til 4 000 hl, til sammen 40 500 hl.

16. mars. Søraustlig bris økende til stiv kuling, storm til havs. På strekningen Buagrunnen 20 til 30 n. mil nordvest av Runde har det vært kasting. Det ble tatt 38 fangster fra 50 til 3 500 hl, til sammen 41 500 hl. Vinden frisknet på og flere snurpere hadde store vansker med å berge fangst og bruk. En båt mistet noten.

18. mars. Nordlig frisk bris, enkelte snøbyger. Endel kasting 25 til 30 n. mil nordvest av Runde. Det ble tatt 17 fangster fra 250 til 1 300 hl, til sammen 13 300 hl.

19. mars. Søraustlig bris, fram på dagen dreiende nordaustlig og påfriskende, enkelte snøbyger. Endel kasting 25 til 30 n. mil nordvest av Runde. Det ble tatt 10 fangster fra 300 til 2 400 hl, til sammen 12 000 hl.

20. mars. Sørlig bris dreiende vestlig med sluddbyger. På Langgrunns-

banken og i Onadypet ble det tatt 22 fangster fra 70 til 3 000 hl, til sammen 22 000 hl.

21. mars. Vekslende bris, enkelte sluddbyger. På Langgrunnsbanken ble det tatt 9 fangster fra 80 til 900 hl, til sammen 2 800 hl.

22. mars. Vekslende bris, ut på dagen økende til frisk bris fra søraust. 3 fangster tatt i Onadypet, fra 100 til 300 hl. Lite sild å finne, og flåten slutter av fisket.

TRÅLFISKET

Det ser ikke ut til at norske fiskere har særlig tro på trålfiske etter vintersild. Det fåtall båter, i alt ca. 10, som var utstyrt med sildetrål opptrådte på feltet vesentlig som håvere og hjelpere for ringnotflåten. Til Noregs Sildesalslag ble det bare innmeldt én fangst fra én sildetråler.

Ser en på deltakelsen i de 3 siste årene viser den en sterkt nedadgående tendens. I 1966, 1967 og 1968 ble det til Vintersildoppsynet innmeldt henholdsvis 43, 28 og 5 sildetrålere.

I tidligere beretninger har en pekt på at sildetråling, og da særlig partråling, krever årelang erfaring. Det ser ut til at utenlandske sildetrålere i motsetning til de fleste norske har denne erfaring. Særlig svenske og danske sildetrålere, som i relativt stort antall opererer på vintersildfeltene, synes å beherske denne form for fiske. Under gunstige forhold er det grunn til å tro at sildetrålen er et effektivt fangstredskap når den tilstrekkelige erfaring er til stede.

Ilandbringelse og bruk av fangsten

Som tabell 1 og 2 viser utgjorde det oppfiskede kvantum vintersild i sesongen 275 450 hl. Tabell 3 viser hvor silda ble brakt i land.

Det oppfiskede kvantum vintersild ble i følge Noregs Sildesalslags årsberegning for 1968 anvendt slik:

46 846	hl	iset for eksport
54 787	«	frosset for eksport
7 746	«	frosset til agn
24 964	«	saltet og spesialbehandlet
12 402	«	røykt
21 879	«	hermetikk
77 150	«	fersk innenlands
29 676	«	sildemel og sildolje

275 450 hl

Tabell 3. Fangstmengde vintersild 1968 brakt i land i de ulike kommuner og fylker.

<i>Ilandbrakt i:</i>	hl	<i>Ilandbrakt i:</i>	hl
Stavanger.....	2 482	Vannylven	121
Bokn	209	Herøy	18 433
Karmøy	2 736	Ulstein	5 901
Haugesund	1 083	Ålesund	66 206
		Haram	627
<i>Rogaland</i>	6 510	Sandøy	6 387
		Aukra	3 258
		Molde.....	5
Sveio.....	300	Midsund	3 140
Bømlo	1 400	Fræna	25 150
Etne	525	Eide	1 115
Kvinnherad	1 291	Averøy	7 217
Kvam	888	Kristiansund N.	60 247
Fitjar	334	Tingvoll	588
Fusa	709	Aure	137
Fjell	1 434	Smøla	2 140
Os	700		
Askøy	2 626	<i>Møre og Romsdal</i>	200 672
Øygarden.....	725		
Radøy	1 265		
Lindås	1 621		
Austrheim	661	Hitra	731
Fedje	900	Frøya	4 905
		Trondheim	3 168
<i>Hordaland</i>	15 379	Ørland	522
		Bjugn	827
		Åfjord	174
<i>Bergen</i>	18 802		
		<i>Sør-Trøndelag</i>	10 327
Askvoll	1 006		
Flora.....	608	Vikna	185,5
Bremanger	3 004		
Vågsøy	17 864	<i>Nord-Trøndelag</i>	185,5
Selje	45		
Stryn	998	Sørreisa	50
<i>Sogn og Fjordane</i>	23 525	<i>Troms</i>	50

Deltakingen i fisket

Som det vil framgå av nedenstående oppstilling, ble det i 1968 innmeldt til oppsynet i alt 586 lag. Mannskapsstyrken utgjorde 5 200 mann. Både innmeldte lag og antall mann viste nedgang fra foregående år da tallene var 654 lag og 5 692 mann. Den reelle deltakelse i vintersildfisket ligger imidlertid som regel noe høyere enn innmeldingene til oppsynet viser. Ifølge opplysninger fra Noregs Sildesalslag utgjorde deltakelsen i vintersildfisket 1968 i alt 657 lag, hvorav 241 hadde innmeldte fangster på over 50 hl.

Innmeldt til oppsynet :

<i>Garnlag :</i>	1966	1967	1968
Drivgarnslag	22	10	0
Settegarnslag	55	21	5
Kombinerte driv- og settegarnslag	2	0	0
	79	31	5

Smurpenotlag :

Kraftblokkfartøyer og andre dekksturpere ..	290	339	345
Andre smurpenotlag	4	0	0
	294	339	345

Andre lag :

Trållag	43	28	5
Hjelperer	208	256	231
	251	284	236

Med alle disse lag deltok i 1966, 1967 og 1968 henholdsvis 5 378, 5 692 og 5 200 mann. Bortsett fra smurperne, som hadde en økning i antall mann på 38, var det tilbakegang for de øvrige redskapsklasser sammenlignet med 1967.

Av garnlag ble det denne sesongen innmeldt til oppsynet bare 5 settegarnslag med en samlet besetning på 32 mann, gjennomsnittlig 6,4 mann pr. båt. Deltakelsen var usedvanlig lav, og må sees i nøye sammenheng med at båter som tidligere drev settegarnsfiske, i de tre siste årene i stor utstrekning har opptrådt som håvere og hjelperer

under vintersildfisket. Det samme gjelder for øvrig for en del tidligere drivgarnsbåter. For tallmessig å belyse dette forhold kan en peke på at i 1965 var det til oppsynet innmeldt 128 settegarnslag og 80 drivgarnslag med en besetning på henholdsvis 863 og 771 mann. Samme år var det til oppsynet innmeldt 106 hjelpere med en besetning på 789 mann. I 1968 var det innmeldt 231 hjelpere med en besetning på 1 232 mann, mens deltakelsen i garnfisket som nevnt var gått ned til 5 lag med 32 mann.

Antall innmeldte snurpenotlag utgjorde 345, med en samlet besetning på 3 916 mann, gjennomsnittlig 11,4 mann pr. fartøy. I 1967 ble det innmeldt 339 snurpenotlag med en samlet besetning på 3 878 mann. Fra 1964, da snurperne tok i bruk kraftblokk og ringnot, har antall innmeldte snurpere økt fra 180 til nevnte 345, eller med i alt 165. Størst var økningen fra 1965 til 1966 da antall snurpere innmeldt til oppsynet økte med 100. Ifølge Noregs Sildesalslag utgjorde den reelle deltakelse i 1968 ca. 400 snurpere. For sammenlikningens skyld kan nevnes at det i 1958, da snurperne utelukkende brukte doryer og de den gang vanlige snurpenøter, leverte 593 snurpere fangster på over 100 hl.

5 trållag med en samlet besetning på 20 mann ble innmeldt til oppsynet i 1968. Gjennomsnittlig antall mann pr. fartøy var 4 mann. I 1967 var antall innmeldte lag 28 og mannskapsstyrken 136 mann. Ser en på antall innmeldte lag i årene 1966, 1967 og 1968, henholdsvis 43, 28 og 5 lag, er tendensen klart nedadgående. Det vil imidlertid antakelig være forhastet å dra den slutning at trålfiske etter vintersild er i ferd med å dø ut. Fangstforholdene i de enkelte år spiller en meget vesentlig rolle og innvirker sterkt på deltakelsestallet. Tar en dertil i betraktning at redskapsutrustningen er relativt rimelig i anskaffelse og mannskapsstyrken om bord liten, er det grunn til å tro at trålfisket etter vintersild fortsatt vil eksistere.

Til oppsynet ble innmeldt 231 hjelpere med en samlet besetning på 1 231 mann. Tallene i 1967 var henholdsvis 256 og 1 455. I femårsperioden 1964—1968 har antall innmeldte hjelpere stort sett variert i takt med tallet på innmeldte snurpere.

Ifølge Noregs Sildesalslag leverte følgende antall lag fangster på over 50 hl:

	1966	1967	1968
Garnlag	135	44	9
Snurpenotlag	382	418	175
Trållag	76	29	1
Hjelpere	303	315	56

Forskjellig

Forlis

Såvidt en har brakt i erfaring forekom ikke forlis og tap av menneskeliv under vintersildfisket i 1968.

Sunnhetstilstanden — Ulykker

En har ikke fått melding om epidemiske sykdommer av større betydning under fisket, og en vil derfor anta at den almene sunnhetstilstand blant fiskerne har vært god. Heller ikke har en fått melding om større ulykker.

Utenlandske fiskerere

Fra oppsynssjef Andr. L. Giskes rapport om vintersildfisket 1968 siteres:

«Her var dessuten stor tilstrømning av svenske, danske, hollandske og østtyske trålere samt russiske drivere. Man har grunn til å tro at det var flere utlendinger i år enn i tidligere år.»

Redskaptap og slitasje

Det var lite redskap i sjøen i sesongen. Som følge herav ble både tap og slitasje på redskap ikke av samme størrelse som under et normalt vintersildfiske. En not gikk tapt 30 n. mil nordvest av Runde. Tapet skyldtes hastig påfriskende vind som førte til at hjelperen ikke klarte å holde nota. Utenom dette ene tapet har en ikke fått melding om redskaptap.

Støtte til vintersildfisket 1968

Det ble også i 1968 stillet til disposisjon støtte midler for vintersildfisket. En viser i denne forbindelse til Noregs Sildesalslags årsmelding for 1968, der det er gjort nærmere rede for statsstøtten og bruken av støtte midlene.

Vintersildoppsynet

Det ble ikke satt oppsyn sør for Stad i 1968.

Nord for Stad ble oppsynet satt den 7. februar og hevet den 1. april.

Om oppsynets arbeid nord for Stad foreligger beretninger fra oppsynsbetjentene Johan Runde om bord i O/K «Utvær» og Alfred Myrvaagnes om bord i O/S «Havstein».

Fra oppsynsbetjent Johan Rundes beretning om oppsynstjenesten gjengis i utdrag:

«Oppsynstjenesten har dette året vært utført om bord i O/K »Utvær«.

Man har hatt hovedstasjon i Kristiansund under stor- og vårsildfisket, mens man var stasjonert på Sunnmørsfeltene under torskefisket. Under sildefisket hadde man 1 tvistesak til behandling, samt 1 bjergnings sak fra i fjor..... Da flåten nå er så stor og konkurransen på feltene så enorm, så var man i år belaget på stort innrykk av tvister som uvilkårlig vil oppstå på felter som er for snevre til at den store flåte kan opptre knirkefritt, men også dette avverget uværet.»

Fra oppsynsbetjent Alfred Myrvaagnes' sin beretning gjengis i utdrag:

«Også denne sesong har fiskerioppsynets arbeid vore mest av forebyggende art. Til å begynne med var det mest å ta mot innmeldinger til Vintersildfisket, og garantikasse. Elles har me gitt mange fiskebåtkbrukere pålegg for dårleg merking av registreringsmerke på hovedfartøy, slæpe- og lettbåter. Etter ein viss tidsfrist har alle utført pålegget. Konflikter eller straffesaker i samband med sildefisket har me ikkje ekspedert eller hatt. Då sildefisket i år mest foregjekk langt til havs, og med svert dårlege forhold, hadde me lite høve å sjå snurpeflåten i arbeid på fiskefeltet.»

Tabell 4.

Settegarnslag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster										Lett- Båter	Garn		Mann
	I alt	Gj.sn. laste- evne i hl	Med gummi- flåter	Særlig utstyr — antall								Driv- garn	Sette- garn	
				Radio- mot- takere	Radio- sen- dere	Ekko- lodd	Radar	Asdic	Komm.- anlegg	Peile- apparat				
Hordaland ...	4	575	—	5	4	4	—	1	—	1	1	—	165	26
Rogaland	1	500	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	45	6
I alt	5	560	—	5	5	6	1	1	—	1	1	—	210	32

Tabell 5.

Snurpenotlag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster									Lettbåter m/motor				Slepebåter m/motor			Snurpe nøter	Mann
	Ant.	Gj.sn. laste- evne i hl	Særlig utstyr — antall							I alt	Stål, alumi- nium, plast	Tre	Herav båter med ekko- lodd	I alt	Stål, alumi- nium, plast	Tre		
			Radio- sen- dere	Radio- mot- takere	Ekko- lodd	Ra- dar	As- dic	Komm. anlegg	Peile- appa- rat									
Finnmark . .	4	3 125	4	6	5	4	4	1	1	7	3	4	3	—	—	—	4	46
Troms	23	2 904	23	39	25	23	25	17	7	42	11	31	23	3	2	1	25	273
Nordland . .	45	2 520	52	91	56	50	50	19	8	74	24	50	34	4	2	2	48	507
Nord- Trøndelag	6	2 983	6	10	6	7	7	3	5	10	1	9	7	—	—	—	7	72
Sør- Trøndelag	29	2 277	29	65	37	28	29	21	4	44	33	11	19	1	—	1	29	322
Møre og Romsdal .	117	2 477	131	282	141	112	119	51	34	154	58	96	98	11	7	4	133	1 286
Sogn og Fjordane .	16	3 066	22	45	23	18	16	4	6	21	7	14	14	3	2	1	18	183
Bergen	7	2 914	7	19	7	7	7	2	4	11	7	4	10	2	2	—	8	82
Hordaland .	70	3 256	77	184	82	72	77	29	16	110	60	50	57	8	5	3	83	817
Rogaland . .	24	2 919	24	55	27	25	25	11	6	37	19	18	15	2	1	1	27	269
Vest-Agder .	2	1 825	2	2	2	2	2	—	1	3	3	—	2	—	—	—	2	33
Oslo	2	4 900	1	2	2	2	2	1	1	3	2	1	2	1	—	1	4	26
I alt	345	2 746	378	800	413	350	363	159	93	516	228	288	284	35	21	14	388	3 916

Tabell 6.

Trål-lag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster									Lettbåter	Trål	Mann
	Antall	Med gummi-flåter	Særlig utstyr — antall						Peile-app.			
			Radio-sendere	Radio-mot-takere	Ekkolodd	Asdic	Radar	Komm. anlegg				
Møre og Romsdal.	3	—	3	6	4	—	1	—	—	1	4	14
Vest-Agder	2	—	2	2	2	1	2	—	—	—	4	6
I alt	5	—	5	8	6	1	3	—	—	1	8	20

Tabell 7.

Hjelpelag innmeldt til oppsynet fordelt etter hovedfarkostens heimstedsfylke, utstyr m. m.

Fylke	Hovedfarkoster										Lettbåter	Mann
	Antall	Gj.sn. lastevne i hl	Med gummi-flåter	Særlig utstyr — antall								
				Radio-sendere	Radio-mottakere	Ekkolodd	Radar	Asdic	Komm. anlegg	Peileapparat		
Finnmark	1	2 000	1	1	2	1	1	—	1	1	—	6
Troms	3	1 500	1	3	3	3	2	2	1	—	1	19
Nordland	18	658	1	17	23	18	3	7	3	1	4	101
Nord-Trøndelag	1	800	—	1	1	1	—	—	—	1	—	6
Sør-Trøndelag	16	746	1	17	21	17	2	7	2	1	3	90
Møre og Romsdal	66	1 104	5	74	140	84	39	10	14	24	47	370
Sogn og Fjordane	26	916	10	29	51	28	12	8	4	8	5	145
Bergen	3	1 633	—	3	3	1	3	—	—	—	1	14
Hordaland	52	969	17	56	96	54	19	9	7	14	19	265
Rogaland	40	863	12	41	74	46	20	3	7	10	9	197
Vest-Agder	4	700	2	5	9	5	2	1	—	2	—	16
Telemark	1	800	—	1	1	1	1	—	—	—	—	3
I alt	231	957	50	248	424	259	104	47	39	62	89	1 232

